Vidus eksāmens (Midterm)

Termiņš: 2020.gada 2.novembris, līdz vakaram (23:59:59 EEST).

Iesniegšanas veids: E-studiju vide.

$1. uzdevums (Berouza-V\bar{\imath}lera\ transform\bar{a}cija)$

(A) Izpildīt Berouza-Vīlera transformāciju ievades virknei jeb stringam PANAMACANAL\$, izmantojot ciklisko permutāciju parasto alfabētisko sakārtojumu (algoritmu sk. https://bit.ly/37XTbd3). Veikt transformācijas rezultātam "move to front" kodējumu, pieņemot, ka alfabēts satur sekojošos burtus (uzskaitītajā secībā):

$$\mathcal{A} = \{\$, A, C, L, M, N, P\}$$

(B) Izpildīt Berouza-Vīlera transformāciju tam pašam stringam PANAMACANAL\$, izmantojot inversi leksikogrāfisko sakārtojumu (algoritmu sk. https://bit.ly/3mIu7e9, 37.lpp.).

2.uzdevums (Aritmētiskais kods).

Iekodēt PANAMACANAL\$ ar aritmētisko kodu, ja visu septinu alfabēta burtu varbūtības ir šādas:

\$	A	C	L	M	N	P
1/10	3/10	1/10	1/10	1/10	2/10	1/10

- (A) Uzrakstīt pusatvērtu intervālu $I_{12} = [c; d)$, kurš izveidojas pēc visu 12 burtu iekodēšanas (var parādīt arī starprezultātus, lai varētu saņemt pozitīvu vērtējumu arī neuzmanības kļūdu gadījumā).
- (B) Uzrakstīt bitu virknīti $\beta = b_1b_2 \dots b_k$ ar k bitiem, ka skaitlis u, kura binārais pieraksts ir $u = 0.b_1b_2 \dots b_k$ pieder iekodējamajam intervālam I_{12} un arī skaitlis $v = u + \frac{1}{2^k}$ pieder I_{12} . Ja tādas virknītes ir vairākas, izvēlieties to, kura ir īsākā (kurai k vērtība ir minimālā), lai $[u;v) \subseteq [c;d)$.

Piemēram, bitu virknīte $\beta=010$ iekodē intervālu [u;v)=[1/4;3/8), bet virknīte $\beta=01$ iekodē intervālu [u;v)=[1/4;1/2). (Atkodēšanas algoritmam palīdz virknes/stringa beigu simbols \$, jo tiklīdz kā tas ir atkodēts un izvadīts, tad var beigt darbu.)

2.uzdevums (Heminga kodi).

Atrast kļūdas (ja tādas ir) sekojošos Heminga koda ziņojumos:

- (A) 1100000 (tas ir [7, 4, 1]-kods, bitu secība no x_{001} līdz x_{111}).
- **(B)** 0110011 (tas ir [7, 4, 1]-kods, bitu secība no x_{001} līdz x_{111}).
- (C) 001001111000101 (tas ir [15, 11, 1] Heminga kods, bitu secība no x_{0001} līdz x_{1111}).

4.uzdevums (Rīda-Solomona kods).

Divi kodētāji kodē to pašu bitu virkni ar Rīda-Solomona kodu:

(A) Pirmais kodētājs griež bitu virkni gabaliņos pa 4 bitiem, katru gabaliņu iekodē par skaitli a_i no 0 līdz 15, sakrāj n šādas vērtības un tad sūta n-1 pakāpes polinoma

$$p(x) = a_{n-1}x^{n-1} + a_{n-2}x^{n-2} + \dots + a_1x + a_0$$

vērtības visos 17 punktos $x \in \{0, 1, ..., 16\}$, veicot aprēķinus atbilstoši galīgā lauka GF(17) aritmētikai (tā ir aritmētika pēc moduļa 17).

(B) Otrais kodētājs griež bitu virkni gabaliņos pa 8 bitiem, katru iekodē par skaitli b_i no 0 līdz 255 un tad sūta n-1 pakāpes polinoma

$$q(x) = b_{n-1}x^{n-1} + b_{n-2}x^{n-2} + \ldots + b_1x + b_0$$

vērtības visos 257 punktos $x \in \{0, 1, \dots, 256\}$, veicot aprēķinus atbilstoši galīgā lauka GF(257) aritmētikai (tā ir aritmētika pēc pirmskaitļa 257 moduļa).

Abos gadījumos atrast, cik kļūdas var izlabot (atkarībā no parametra n). Par kļūdu uzskatām situāciju, kad attiecīgo polinoma p(x) vai q(x) vērtību saņēmējam neizdevās saņemt (saņēmējam ir zināms, kuras vērtības pa ceļam sabojājās, bet viņam nav zināms, kādas bija šīs vērtības).